

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Capitularia Regvm Francorum

Additae sunt Marculfi monachi & aliorum formulae veteres, & Notae
doctissimorum virorum

Baluze, Etienne

Parisiis, 1677

LI. Vetus narratio de origine & privilegiis monasterij sancti Antonini in
dioecesi Ruthenensi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-22974

XLIX.

Charta Ansemundi & Anselbana, cujus mentio habetur in superiori precepto.

Ex eodem chartulario Viennensi.

* ut

DOmne filie Remilæ & vocabulo Eugeniæ Ansemundi & conjux dilecta mea Anselbana. Non habetur incognitum qualiter fratres senatu nobilis Viennensis res nostras tibi tradidimus, * & monasterium, quod Deo vivimus ad sepulturam nostram, inde construes in honore sancti Andree Apostoli, quod nos jam feceramus in honore sancti Petri in bello campo foras portam civitatis, & tu infra de facultate nostra & foras ossa sanctorum Dei requiescerent. Damus autem ad hoc opus integrum cortilo hereditatis nostræ non longo à loco qui dicitur Martis, totum quod infra vel foras civitatem hereditario jure possedimus, & quicquid ibi nobis obvenit legibus, ut sanctis feminis monasterium ibi constituas, & ex ordine vivant quos sanctus Leonianus sancto monasterio urbis nostræ instituit, ubi soror nostra Eubona Abbatisa præest, cujus institutione nutrita & ipsum . . . . . altario matris Viennensis Ecclesiæ, sicut nos vovisse non dubitas, instrumentis factis absque mota consignat, ut mater nostra Viennensis Ecclesiæ inde nostra heres fiat. Consignamus tibi ad hoc opus omnes res nostras illas, exceptas quas matri Ecclesiæ & sancto Petro per testamentum legavimus & illas quas heredibus dimitimus, alias totas potestati tue concedimus, votum nostrum inde impleas, & Deo perfecta placere valeas. Ego Servilus jubente Domino meo Ansemundo & Domna mea Anselbana scripsi, roboravi, anno 11. regnante Domino Lotario.

L.

Preceptum Ludovici Pij Imperatoris de vico qui dicitur Epæonis in diocesi Viennensi.

An. 831. Ex eodem chartulario * sancto-

IN nomine Domini Dei & salvatoris nostri Iesu Christi, Hludovicus divina ordinante providentia Imperator Augustus. Si erga loca divinis cultibus mancipata ob amorem Dei * eorumque reverentiam beneficia opportuna largimur, id nobis proculdubio ad æternæ retributionis præmia capessenda profuturum liquido credimus. Idcirco norum esse volumus cunctis fidelibus sanctæ Dei Ecclesiæ & nostris presentibus scilicet & futuris quia spontanea voluntate adiens serenitatem culminis nostri vir illustris Abbo Comes, qui & vicum qui dicitur Epæonis, qui erat ex ratione sancti Mauricij ex Episcopatu Viennensi, ubi nunc auctore Deo Bernardus Archiepiscopus Præsul esse dinoscitur, beneficiario munere ex nostra largitione habebat, ubi erant etiam Ecclesiæ destructæ & discoopertæ, quarum sunt vocabula sancti Andree Apostoli & sancti Romani martyris, precibus quibus valuit nostram obsecra-
viti clementiam . . . . . quantumcumque ipse ibi ex

beneficio . . . . . Ecclesiæ sancti Mauricij Viennensis redderemus, quod ita . . . . . fidelium nostrorum cognoscat industria. Pro summitatis verò studio, ut hoc quod suprascriptus Abbo in suprascripto vico habebat, & nos ad ejus deprecationem sæpe dicto Bernardo Archiepiscopo immo ejus sanctæ sedi reddidimus, rectores eorum perpetuo jure ecclesiastico tenerent atque possiderent, hos imperiales apices fieri iussimus, per quos decernimus atque sancimus ut ipsum vicum & res quas ibidem hæcenus præscriptus Abbo habuit & ad eundem vicum atque ad eandem Ecclesiæ, quæ ibi fuerunt dicata in honorem & venerationem sancti Andree Apostoli & sancti Romani martyris, pertinent, ita rectores suprascriptæ sedis teneant atque possideant sicut ceteras res quæ ad suprascriptum episcopium pertinent, & faciant exinde quicquid elegerint jure ecclesiastico. Et ut hæc auctoritas confirmationis nostræ per futura tempora inviolabilem atque inconculsam obtineat firmitatem, anuli nostri impressione signati iussimus.

Dutandus Diaconus ad vicem * Fridarig reco-
gnovit. * Fridugisi

Data v. Nonas Martias anno Christo propicio xviii. imperij Domini Hludovici serenissimi Augusti, Indictione v. i. i.

Actum Aquilgrani palatio regio in Christi nomine feliciter. Amen.

L I.

Vetus narratio de origine & privilegiis monasterij sancti Antonini in diocesi Ruthenensi.

IN nomine sanctæ & individue Trinitatis. Pippinus Dei gratia sicut Francorum ita & Aquitanorum Rex . . . . . imminet populorum, ad quorum procuracionem Dei providentia festinare non distulit, & ut mores hominum emendaret, & quæ à falsis catholicis destructa fuerant monasteria reformaret, & quæ non stabant, & suis hereditariis amplificaret, & quæ non fuerant in Dei honore magnificè edificaret, iter arripens salutare, quod desiderio Domino disponente complevit & actione. Qui cum iter ingressus ad explendum divinum opus in laude & gloria Dei Patris & Salvatoris nostri Iesu Christi & datione sancti Spiritus procedentis à Patre & Filio, loca sanctuaria visitans honoranda, quæ terrenis opibus locupletando consolidat, & quæ stabilita inventit numeribus & exemplis stabiliora confirmat, qua in re solertia pervigil ad complendum quod in corde pertractat suum prepositum, & quod Deus annuit illi, illud se studiosius obedire promisit, & quibus resedit locis dona contulit plurima temporalia, & admonendo cælestia, talique desiderio æstuans ad beati martyris sancti Antonini locum ob suorum suffragia ministrorum perfummè venerandum, quia ejusdem martyris venerabile caput ibidem summo honore repositum signis & miraculis longè latèque, dum pius Rex advenerit, & tanta martyris patrocinia perpenfus fuerit folerter, eo in loco residens cum mag-

Ex archivo monasterij S. Antonini Ruthenensis.

XXx ij

nacibus sui principatus consultus ob honorem & reverentiam beati martyris Antonini & ad utilitatis sinceritatem abbatiam quae cognomento dicitur sancti Audaardi beati Antonini capiti & altari, quod in Dei honore & gloria requiescit, & Clericis praesentibus & futuris inibi degentibus perpetuo dedit dono cum suis adjacentis totam & ab integro cum Abbate & monachis & mancipiis & cum omnibus possessionibus quae eo tempore qualicunque modo ad eam abbatiam pertinere videbantur, aut quae in futuro Deo annuente largiente habebantur, talique vinculo donum hoc nexuit quod firmis & istis fecit describere literis, annuli proprii sui sigillo expressit. Super haec autem contra hanc donationem si quis praesumptor extiterit aut ex sua progenie aut ex quorundam infidelium, perpetuo correptionis sententia patietur, insuper & nodo excommunicationis Archiepiscopi Bituricensis sedis ceterorumque Episcoporum, qui cum eo comitabantur, & postea cum Karolo Magno filio suo, & cum Ludovico filij sui Karoli filio plurimos vixerit annos, & cum eis multa testimonia auctoritati dederunt, & mendacia ad nihil redegerunt, & veritatem sublimantur, quorum hic nomina descripta tenentur. Hildebaldus, Ricolfus, Arn, Vvolfarius, Bernoinus, Laidradus, Iohannes, Theodulfus, Iesse, Horro, Galgaudis, istorum excommunicatione damnentur, ut supra retulimus. Quam auctoritatem secutus Karolus filius eius qui dicitur Magnus, simul & Ludovicus ejusdem Principis filius, una fide parique voto sanxerunt & auctoritate firmarunt. Et si quid postea Ludovicus Imperator & Augustus honoribus ampliatum beati martyris Antonini coenobium, sequentes litterae declarabunt. Istem religiosus Imperator tale exordium dedit. Notum sit omnibus praesentibus & futuris quod ad deprecationem dilectae conjugis nostrae Hermengardis, ut quoniam ejus servi in villa quae dicitur Pociolos emptione aut aliquo iusto ingenio acquisierunt, magnis precibus postulavit ut quod ipsi servi dare timentibus Deum desiderabant ad coenobium sancti Antonini nostra auctoritate firmaretur, quod libenti animo, & ipsorum spontanea voluntate servorum, & nostrae conjugis Hermengardis deprecatione, assensu devotione firmavit, & omnes res mobiles & immobiles cum omni integritate cuncta, quae dilecta nostra conjux in villa illa habere videtur, cum mancipiis promiscui sexus, cum domibus, aedificiis, terris, vineis, pratis, pascuis, silvis, aquis, aquarumque decursibus, & vias, & sepes, & omnia quae in his terris & aquis & silvis contineri videntur, praedicto monasterio & congregationi praesenti & futurae in nostra & nostrae conjugis elemosyna damus, ideoque praecipimus caelestique decreto jubemus ut ab hodierna die usque in finem seculi nullus praesinitor infidelium exurgat qui praedicta omnia & quae ad totam donationem pertinent abstrahere aut minuire praesumat aut aliquod damnum facere & ingerere audeat, sed auctores in bono praedicti monasterij beati Antonini liberam habeant potestatem. Haec vero auctoritas largitionis nostrae atque confirmationis ut per futura tempora inviolabilem atque incorruptam obtineat firmitatem, manu propria

subter firmavimus & anuli nostri impressione signare decernimus.

LII.

Præceptum Hludovici Imperatoris de subjectione canobij sancti Mauri.

IN nomine Dei & salvatoris nostri Iesu Christi. Hludovici divina ordinante providentia Imperator Augustus. Si petitionibus servorum Dei iustis & rationabilibus divini cultus amore favemus, superna nos gratia muniri non diffidimus. Novit ergo omnium fidelium tam praesentium scilicet quam futurorum sollicitia quod venerabilis Comes Rorigo nomine tulit serenitati nostrae qualiter quoddam coenobium in pago Andegavo in loco qui dicitur Glanna-folium situm super fluvium Ligerim, quo venerabile corpus sancti Mauri patris Benedicti discipuli jacet humatum, ubi olim ipse Deo dilectus cum sibi subiectis multis fratribus sub sancta regula deguit, destructum inveniens, ammonitione divina commotus, ob redemptionem suae animae, eundem locum cum sua conjuge Bilechilde assumpto labore restaurare & ad pristinum statum pro posse restituere curaret. Postmodum vero venerabilem Abbatem Engilbertum coenobij Follatensis evocavit, eidemque & sibi subiectis fratribus commisit ut religio regularis de divinis, sicut dudum, perpetuo conservaretur. His ergo ita nobis patefactis, exhortatus est magnitudinis nostrae excellentiam ut ipsum locum sub nostra suscipere dignaremur defensione & immunitatis tuitione, & quemadmodum ceteri Abbates monachorum per imperium nobis divinitus concessum consistunt, ita & illum cum Abbate & monachis & rebus vel hominibus eidem monasterio iuste subiectis consistere faceremus, & per nostros imperiales apices Abbati iamdicto Follatensis coenobij cunctisque ejus successoribus providentiam & dominationem atque subjectionem, ne à regularis ordinis tramite amplius decidat, habere concederemus. Cujus petitionem, quia rationabilem immo Deo amabilem esse cognovimus, libenter suscepimus, & sicut petiit, ita & concessimus. Volumus ergo ut praedictus Abba sive rectores supra dicti monasterij atque fratres Deo devoti ipsius loci ipsum locum, de quo ratio agitur, videlicet Glanna, perpetuo habeant, teneant, atque possideant, & gubernent, magnamque providentiam semper de eodem loco habeant, instantiam suae sollicitudinis tam loco quam congregationi vigilanti curam omnibus adhibeant. Tales quoque ibidem praeposant provisores atque rectores, magistros & praepositos, quorum nutu atque dispositione cuncta secundum Dei voluntatem atque secundum regulam sancti Benedicti interioris & exterioris perficiantur, & ad modum & similitudinem Follatensis monasterij Christo Deo devotè famulentur, & in omnibus eam sectentur formam ut cunctis peculiaribus postpositis juxta traditionem apostolicam cuncta possideant communia, ut sibi salutem mereantur perpetuam acquirere,

An. 811.
Ex chartulario monasterij Follatensis.